

CATEDRA ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI LA 60 DE ANI: FILE DIN ISTORIE

Tatiana REPIDA, Mihail PAIU, Carolina ȚURCANU

Universitatea de Stat din Moldova

În articol este prezentată succint istoria Catedrei Științe ale Educației de la fondare în anul 1955 și până în prezent: direcțiile principale de activitate, personalul didactic, activități noi apărute în cadrul catedrei și perspectivele dezvoltării ei.

Cuvinte-cheie: istoria catedrei, documente de arhivă, cadru didactic, cercetare științifică, formare inițială și continuă, proiect, Procesul de la Bologna, modernizare a învățământului superior, Centrul de Cercetări Științifice „Științe Sociale și Economice”, curriculum universitar, curriculum disciplinar, manifestări științifice.

EDUCATIONAL SCIENCES DEPARTMENT AT 60: FILLET HISTORY

The article gave a brief history is presented Sciences Education Department from its foundation in 1955 until the present: the main directions of activity, staff, emerging activities within the department and its further development prospects.

Keywords: chair history, archival, teaching, scientific research, initial and continuing training project, the Bologna Process, modernization of higher education, Scientific Research Centers "Social and Economic Sciences", academic curriculum, the curriculum, scientific.

În anul curent Catedra Științe ale Educației împlinește frumoasa vârstă de 60 ani. Ea poartă denumirea respectivă din anul 2003, până atunci fiind numită Catedra Pedagogie și Psihologie, fondată în toamna anului 1955.

60 de ani din vârsta unei catedre universitare, perioadă în care au derulat evenimente istorice dintre cele mai diverse, înseamnă, poate mai mult decât orice altceva, expresia forței de a depăși obstacolele. Recunoașterea faptului că universitățile pregătesc și cadre didactice este unul din obstacolele depășite.

Rolul pedagogiei și al psihologiei ca discipline de avangură în pregătirea specialiștilor din diverse domenii s-a impus treptat datorită efortului depus de profesorii Catedrei Pedagogie și Psihologie.

Timpul a trecut, au apărut noi direcții în activitatea catedrei, ceea ce a determinat apariția noilor talente de cadre didactice și științifice.

Cunoaște evoluția catedrei timp de 35 de ani și este conștientă de prestigiul ei în mediul universitar și de rolul pe care l-a jucat în societate conferențiarul Tatiana Repida, care activează la această catedră începând cu anul 1980. Noile specializări sunt o dovadă elocventă în acest sens, recunoaște Dumneaei. Acest spectru larg conferă garanție și recunoaștere. Membrii catedrei pot fi mândri de istoria catedrei la care activează.

Recunoașterea obținută prin aportul adus la pregătirea a mii și mii de specialiști pentru diverse domenii, dar și prin cărți, studii, articole științifice este o dovadă a moștenirii lăsate de fiecare generație a catedrei. Vorbim despre o moștenire cu adevărat mărinimoasă, care va rămâne pentru viitoarele generații. Trăirea și perpetuarea prin cărți, prin realizări valoroase, dau esență vieții noastre.

Faptul că azi avem o Facultate de Psihologie și Științe ale Educației la care studiază circa 700 de tineri este semnul cel mai bun al viitorului pe care ni-l dorim.

Ne vom opri în continuare la unele din filele istoriei catedrei.

File din istorie

Anii	Evenimente
1955	Prin Ordinul nr.170 din 03.09.1955 al Universității de Stat din Chișinău a fost fondată Catedra Pedagogie și Psihologie, în temeiul Ordinului nr.866 din 26.08.1955 al Ministerului Învățământului Superior din Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste.
1960	Catedra Pedagogie și Psihologie fuzionează cu Catedra Pedagogie și Psihologie a Institutului Pedagogic „Ion Creangă”.
1967	După o nouă organizare catedra se separă de Catedra Pedagogie și Psihologie a Institutului Pedagogic „Ion Creangă”.

1993	Este înființată Catedra Psihologie, odată cu întemeierea specialității <i>Psihologie</i> în cadrul Facultății de Filosofie și Psihologie.
1996	Catedra Pedagogie, ca subdiviziune a Universității, avea statut de Catedră Universitară. Din acest an ea este inclusă în componența Facultății de Filosofie și Psihologie.
Iunie 1997	În baza Catedrei Pedagogie și a Catedrei Psihologie a fost creată Catedra Pedagogie și Psihologie.
2002	Catedra Pedagogie și Psihologie (cu specializările <i>Pedagogie</i> , <i>Psihologie</i> și <i>Psihopedagogie</i>) este transferată în componența Facultății de Istorie, facultatea numindu-se în continuare Facultatea de Istorie și Psihologie.
2003	Catedra Pedagogie și Psihologie este reorganizată, fiind fondate Catedra Psihologie și Catedra Științe ale Educației.
2006	Sunt create Centrul de Cercetări Științifice „Politici Educaționale în Învățământul Superior” (<i>azi</i> : Centrul de Cercetări Științifice „Științe Sociale și Economice”) și Centrul de Ghidare în Carieră și Relații cu Piața Muncii.
2008	Este înființată Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației în cadrul căreia activează Catedra Psihologie și Catedra Științe ale Educației.
2009	Catedra Psihologie este reorganizată și sunt create Catedra Psihologie Generală și Catedra Psihologie Aplicată.

În abordarea specificului activității catedrelor ne-am sprijinit pe documentele din Arhiva Națională a Republicii Moldova și din Arhiva Universității de Stat din Moldova, pe lucrările scrise de profesorii catedrei: *Ion Mahu*, academician; *Cleopatra Vnorovschi*, conferențiar universitar; *Polina Poprujnaia*, conferențiar universitar, care tratează unele probleme în plan istoric, dar și lucrările istoricului; *Valeriu Cozma*, profesor universitar.

Cleopatra Vnorovschi, primul doctor în psihologie din Republica Moldova, în lucrarea sa „*O viață închinată învățământului*” prezintă un mănunchi de amintiri despre cei 40 de ani din viața sa dedicați activității în domeniul învățământului public, inclusiv 12 ani la Universitatea de Stat din Moldova. Conferențiarul *Ion Mahu*, care a activat pe tărâmul pedagogic 63 de ani, în lucrarea sa „*Baraboiul – școala făuritoare de personalități*” scoate în evidență unele lacune în activitatea catedrei în anii 60'-80' ai secolului trecut. Istoricul *Valeriu Cozma*, în lucrarea sa „*Academicianul Ion Mahu*” aduce un omagiu academicianului la cei 55 de ani de activitate pedagogică. Lucrările acestor autori ne-au fost de un real folos în examinarea unor evenimente din activitatea catedrei, martori ai cărora dâșii au fost.

Ținem să menționăm că toate documentele din arhive (planurile activității catedrei, procesele-verbale ale ședințelor catedrei, dările de seamă despre activitatea membrilor catedrei) sunt scrise în limba rusă, de aceea în traducerea lor nu s-a respectat întocmai terminologia din perioada respectivă, ci s-a preferat termeni cu sonoritate modernă în locul sintagmelor consacrate: „doctor în științe” în loc de „candidat în științe”, „conferențiar” în loc de „docent”, „curriculum” în loc de „programă”, „activități extracurriculare” în loc de „activități în afara de clasă (sau după lecții)”, „management” în loc de „conducere”, „proiectare” în loc de „planificare” etc.

Ce este totuși o *catedră*? Catedra nu este numai „*veriga principală în organizarea și realizarea procesului de învățământ, în asigurarea lui didactică, în ridicarea eficienței și calității lui*”.

Catedra, întâi de toate, înseamnă cadrele didactice de diferite vârste și experiențe de muncă, dar care au același scop bine determinat: să ajute studentul să facă studii la universitate, să se formeze ca specialist, dar și ca personalitate, să-și găsească „E-ul”, să devină Om. Or, anume aceasta se cere astăzi de la un absolvent al școlii superioare.

Catedra mai este mediul unde ne continuăm formarea profesională, dar și personală; este locul unde după șase ore de comunicare cu studenții, adesea în contradictoriu, venim să ne relaxăm, aici ne formăm unele calități necesare unui cadru didactic în condițiile democratizării societății, inclusiv a câmpului universitar, și anume: responsabilitatea, spiritul de disciplină, toleranța față de opiniile colegilor de muncă, dar și ale studenților. Unele cadre didactice își formează abilități manageriale ca apoi să devină buni manageri ai colectivului pe care îl conduc. Adesea în cadrul discuțiilor la catedră apar idei constructive în rândul membrilor catedrei referitor la organizarea mai eficientă a timpului liber.

Și, nu în ultimul rând, catedra pentru unele cadre didactice devine o a doua casă în perioadele mai dificile, când își petrec aici mai mult timp decât acasă.

Istoria Catedrei Științe ale Educației și a Catedrei Psihologie a fost făurită de oameni talentați: *Petru Zaicenco, Cleopatra Vnorovschi, Poilina Poprujnaia, Ion Mahu, Vasile Gavrilov, Maria Deleu, Pavel Sârbu* etc., care au activat la catedră în perioada sovietică; veteranii catedrei: *Tatiana Repida, Svetlana Constantinov*. Continuă să fie dezvoltată de o nouă generație de pedagogi și psihologi nu mai puțin talentați, dar poate mai dotați în domeniul respectiv: *Vladimir Guțu, Carolina Platon, Otilia Dandara, Valentina Bodrug-Lungu, Viorica Goras-Postică, Maia Șevciuc, Valentina Chicu, Valentina Olaru, Mihail Paiu, Mariana Botezatu, Ludmila Darii, Nina Bîrnaz, Ana Dabija, Dorina Bostan, Zinaida Bolea, Natalia Cojocar, Tatiana Turchină, Svetlana Tolstaia, Ana Sârbu, Angela Potâng, Jana Racu, Ludmila Anțibor* și mulți, mulți alții. Este „noua generație” de membri ai catedrei care au început și continuă realizarea reformei nu doar la nivel de catedră, dar și de universitate. Tânăra generație de cadre didactice, absolvenți ai specialităților Facultății de Psihologie și Științe ale Educației, urmând exemplul colegilor cu care activează alături, vor ridica prestigiul catedrelor facultății la un nivel mai înalt.

Unii membri ai colectivului didactic au plecat de la catedră lăsând aici o parte din sufletul lor. Cele mai frumoase amintiri sunt legate de *Svetlana Focșă-Semionov, Tatiana Pușcă, Tatiana Luverdu, Viorelia Lungu* și alții.

Am convenit să evidențiem două etape în istoria catedrei: **prima etapă** – de la fondare (anul 1955) până în anii '90 ai secolului trecut. Este perioada când sistemul de învățământ din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească era parte componentă a sistemului de învățământ din Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, când totul era de tip sovietic – și pedagogia, și școala, și lecția; când cadrele didactice care predau cursul *Pedagogie generală* erau obligate să critice teoriile burgheze în domeniul învățământului: și scopul educației, și conținuturile învățământului, și tehnologiile didactice, și managementul școlii. Mai pe scurt, lupta între sistemul socialist și sistemul capitalist începea cu domeniul educațional.

După destrămarea Imperiului Sovietic și proclamarea suveranității, apoi a independenței Republicii Moldova (anii 1990, 1991) începe cea de-a **doua etapă** în istoria catedrelor, ce coincide cu perioada de tranziție, în care învățământul superior este implicat în procesul de reformă, lansat prin *Declarația de la Bologna*. Membrii catedrei s-au implicat activ în aplicarea obiectivelor Spațiului European al învățământului superior, ce presupun creșterea calității învățământului universitar.

În toți acești 60 de ani catedra, de altfel ca și întreaga Universitate de Stat, a avut ca misiune *educația universitară a specialiștilor pentru economia și societatea Republicii Moldova*.

Desigur, obiectivele cele mai importante pentru membrii catedrei rămân a fi:

- modernizarea Curricula pe disciplinele de specializare (Ciclul I – licență și Ciclul II - masterat);
- eficientizarea procesului educațional prin elaborarea și implementarea noilor tehnologii moderne;
- pregătirea specialiștilor în conformitate cu cerințele Bologna, punându-se accentul pe legătura dintre universitate și piața muncii;
- realizarea procesului de educație în strânsă legătură cu cercetarea științifică;
- modernizarea relațiilor student - cadru didactic.

Să ne întoarcem la îndepărtatul an 1955 și să cităm documentele privind crearea catedrei.

EXTRAS

din Ordinul nr.170 al Universității de Stat din Chișinău din 3 septembrie 1955

În conformitate cu Ordinul Ministerului Învățământului Superior al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste nr.866 din 26 august 1955, a organiza la universitate Catedra Pedagogie și Psihologie cu următoarele unități:

- șef catedră – 1 unitate;
- docent la catedră – 1 unitate;
- asistent – 1 unitate.

Conducerea temporară a Catedrei Pedagogie și Psihologie va fi realizată de către candidatul în științe pedagogice *Abramovici A.T.*

Președintele Comisiei de concurs *Țaranov* să anunțe concursul pentru ocuparea postului de șef catedră.

EXTRAS

din Ordinul nr.189 al Universității de Stat din Chișinău din 1 septembrie 1956

A-l numi în funcția de șef al Catedrei Pedagogie și Psihologie pe *Zaicenco P.A.* de la 30 septembrie 1956, fiind ales prin concurs.

Temei: Hotărârea Consiliului Științific al Universității.

A-l transfera de la 30 august 1956 pe *Abramovici A.T.*, care a exercitat temporar funcția de șef al Catedrei Pedagogie și Psihologie, în funcția de docent la aceeași catedră.

Temei: Hotărârea Consiliului Științific al Universității.

Așadar, *A.T. Abramovici* a ocupat temporar (timp de un an de zile) postul de șef catedră.

În afară de docentul *A.Abramovici*, la catedra recent deschisă mai activau *T.Blumina*, candidat în științe pedagogice (la psihologie), docent interimar, și *A.Haritonova*, laborantă. Acestea sunt cele trei unități menționate în Ordinul din 3 septembrie 1955.

În anii 60-80 la Catedra Pedagogie și Psihologie s-a desfășurat o amplă activitate didactică și de cercetare științifică. Printre problemele studiate în această perioadă predominau cele ce vizau teoria instruirii și educației în școala de cultură generală: *educația politehnică, educația patriotică, formarea concepției științifice despre lume la elevii claselor VIII-XI (P.Zaicenco, T.Hvalov).*

O altă direcție importantă de cercetare la catedră o constituia studierea istoriei dezvoltării gândirii pedagogice și învățământului în Moldova (*T.Creciu, P.Poprujnaia*).

Atenție sporită s-a acordat și problemelor legate de teoria și practica educației morale (*V.Gavrilov*), de educația politehnică în școlile sătești, privind instruirea prin muncă și orientare profesională a elevilor (*I.Mahu*).

Concomitent se făceau cercetări și în domeniul didacticii școlii superioare. Astfel, *P.Zaicenco* în 1963 a elaborat lucrarea „*Problemele de bază ale organizării procesului de învățământ în școala superioară*” (*Manual pentru tinerii lectori și aspiranți*).

De menționat că lucrul cu tinerii specialiști a fost întotdeauna o direcție aparte în activitatea catedrei. În acest scop a fost înființată „Școala măiestriei pedagogice pentru aspiranți și tineri profesori”; programul prevedea 50 de ore (44 ore – curs și 6 ore – seminare), timp de 1,5 ani.

Pe lângă cursurile normative la catedră au fost elaborate și editate programe pentru un șir de cursuri speciale și seminare speciale: *Igiena școlară, Organizarea științifică a muncii (OȘM), Forme noi de educație a elevilor, Metodica organizării muncii didactice în afara orelor de curs, Bazele formării relațiilor profesional-pedagogice, Evoluția școlii, învățământului și gândirii pedagogice în Moldova, Măiestria pedagogică, Etica pedagogică* ș.a.

În perioada respectivă catedra a desfășurat o valoroasă activitate științifico-metodică. Au fost elaborate și publicate o serie de materiale metodice: „*Recomandații metodice studenților anului I*” (*V.Gavrilov*), „*Primul an de școală. Indicații metodice în ajutorul absolvenților universității*” (colectiv de autori), „*Metodica desfășurării orei de dirigenție*” (*I.Mahu, T.Repida*), „*Organizarea și conducerea practicii pedagogice*” (*P.Sârbu*), „*Problematizarea procesului de instruire*” (*I.Mahu, P.Sârbu*), „*Probleme și situații pedagogice privind cursul Pedagogia și metodica muncii educative*” (colectiv de autori).

Au fost elaborate, de asemenea, planurile seminarelor și ale seminarelor speciale care prevedeau și sarcini pentru activitatea de cercetare a studenților.

La catedră sistematic se organizau activități deschise (cursuri și seminare) cu discuții colegiale, erau elaborate și puse în discuție textele de curs, se organiza schimb de experiențe privind lucrul independent al studenților la diferite facultăți, membrii ei fiind informați cu literatura recent apărută, lucrul Cabinetului de Pedagogie și Psihologie ș.a.

În această perioadă funcția de șef catedră au deținut-o:

1955-1956	Alexandru ABRAMOVICI
1956-1960	Piotr ZAICENKO
1960-1967	Timofei CRĂCIUN
1967-1977	Polina POPRUJNAIA
1977-1988	Vasile GAVRILOV

Începând cu anul 1990 în republică are loc un proces amplu de restructurare și inovare a învățământului, legat în primul rând de modernizarea lui. Modernizarea cuprinde atât formele organizaționale și conținutul instruirii, cât și metodologia și tehnologiile instruirii.

Dacă e să ne referim la învățământul superior, această restructurare presupune elaborarea Curriculumului universitar cu toate componentele sale, introducerea cursurilor de alternativă, modernizarea tehnicilor de instruire ș.a.

Raportată la Catedra Științe ale Educației, restructurarea a însemnat și înseamnă deschiderea unor noi specializări, elaborarea standardelor de performanță și a curricula disciplinară la toate cursurile normative și

cele opționale, renovarea conținuturilor la *Pedagogia generală*, asigurarea cu materiale didactice, modernizarea tehnicilor de instruire.

Fără o activitate științifică catedra nu poate exista. Iată de ce cercetările științifice în perioada de referință iau amploare, ele fiind axate pe următoarele tematici: *Asigurarea științifico-metodologică a formării specialiștilor în psihologie și pedagogie; Pedagogia învățământului universitar: teorie și practică; Dezvoltarea curriculară în cadrul universitar; Teoria și metodologia proiectării și implementării curriculumului universitar; Teoria și metodologia evaluării în cadrul învățământului universitar; Proiectarea standardelor pentru învățământul universitar: profilurile pedagogice și psihologice*. Observăm o diferență radicală între tematica cercetărilor în anii 1990-2000 și cea din anii precedenți.

În anul 1997 la catedră se organizează studii postuniversitare sub formă de masterat, orientate spre specializările în pedagogie și psihologie. În anul de studii 2001/2002 la masterat își făceau studiile 21 de persoane. Tot în această perioadă la doctorat realizau cercetări științifice în domeniul educațional 12 doctoranzi și 8 competitori.

Dacă în perioada sovietică perfecționarea cadrelor didactice universitare era realizată în centrele mari universitare din Moscova, Leningrad (Sankt-Petersburg), Kiev, Minsk, Rostov pe Don, apoi din anul 1994 această funcție a fost preluată de un șir de centre din Republica Moldova. Catedra Științe ale Educației și Catedra Psihologie s-au implicat plenar în formarea tinerilor lectori. Această activitate s-a desfășurat în cadrul mai multor ateliere și seminare metodologice: *Proiectarea didactică în cadrul învățământului superior, Noile tehnologii pedagogice universitare, Noile metode de evaluare*.

Consemnăm că în această activitate erau implicate nu doar cadrele didactice cu grade științifice (Vladimir Guțu, Otilia Dandara, Maia Șevciuc, Angela Potâng, Tatiana Repida), dar și cadre tinere (Mariana Botezatu, Ana Dabija ș.a.).

În sfârșit, dar nu în ultimul rând, cadrele didactice ale catedrei au obținut posibilitatea de a face stagii profesionale în prestigioase universități din Marea Britanie, Olanda, Spania, Belgia, Portugalia, Franța, Suedia, Finlanda, România, Germania, Italia, Bulgaria, Turcia, Ungaria, SUA, Polonia, Rusia, Austria, Estonia, Filipine, Ucraina, chiar și din Coreea de Sud. Să recunoaștem că la astfel de stagii generațiile anterioare de cadre didactice nici nu visau. În perioada regimului totalitar hotarele între state, mai ales cele capitaliste, erau închise ermetic. Valoarea incontestabilă a unor astfel de stagii și-a găsit exprimare în activitatea cadrelor didactice la catedră (schimb de experiență cu colegii) și în fața studenților prin implementarea creativă a inovațiilor „aduse”.

În anul 2006, prin hotărârea Senatului USM, a fost creat Centrul de Politici Educaționale (director – Vl.Guțu, profesor universitar), azi Centrul de Cercetări Științifice „Științe Sociale și Economice”, ale cărui obiective prioritare sunt:

- ✓ *Identificarea necesităților și priorităților de cercetare în domeniul educațional.*
- ✓ *Realizarea cercetărilor în domeniile: politici educaționale; reforme educaționale: teoria și metodologia instruirii; teoria și metodologia educației; curriculumul școlar/universitar; managementul educațional; marketingul educațional; noile educații; pedagogia profesională; pedagogia comparată.*
- ✓ *Implementarea rezultatelor investigaționale în practica pedagogică.*
- ✓ *Elaborarea și implementarea produselor curriculare: curricula, manuale, ghiduri, soft-uri educaționale.*

Din acest an cercetările membrilor catedrei se realizează prin diverse proiecte în cadrul Laboratorului de Cercetări Științifice (LCS) „*Dezvoltarea politicilor educaționale*”.

În următorii ani (2007-2014) membrii catedrei continuă realizarea obiectivelor în contextul Procesului de la Bologna, legate de elaborarea planurilor de învățământ și a curriculumului disciplinar în format nou; elaborarea Regulamentului autonomiei facultății/catedrei; crearea unei Agenții consultative în vederea proiectării carierei și a unui Centru de consultare didactică a studenților; procurarea de echipament pentru realizarea eficientă a procesului de învățământ etc.

În această privință la catedră au fost elaborate planurile de învățământ pentru noile specialități „Educația civică” și „Învățământul primar și limbi străine”. Au fost elaborate deja trei generații de curriculum disciplinar la toate disciplinele specialităților; s-a deschis Centrul de Ghidare în Carieră și Relații cu Piața Muncii. Catedra are o clasă computerizată, folosită de cadrele didactice în scopul eficientizării procesului didactic.

În anii 2006-2010 în cadrul LCS „*Dezvoltarea politicilor educaționale*” membrii catedrei au participat la realizarea a cinci proiecte instituționale la profilul „Modernizarea învățământului superior din Republica Moldova în contextul integrării europene”:

1. „*Monitoringul calității și dezvoltării învățământului din Republica Moldova*”, coordonator științific – prof. Vl.Guțu.
2. „*Conceptualizarea și valorificarea paradigmei didactice axate pe competențe în cadrul învățământului universitar*”, coordonator științific – conf. M.Șevciuc.
3. „*Proiectarea finalităților și a cadrului metodologic privind structura învățământului în două cicluri*”, coordonator științific – conf. O.Dandara.
4. „*Proiectarea sistemului de management al calității în învățământul superior din Republica Moldova*”, coordonator științific – conf. E.Muraru.
5. „*Bazele teoretice și metodologice de realizare a continuității curriculare în predarea-învățarea disciplinelor reale și umanistice în cadrul învățământului secundar general și cel superior în contextul integrării europene*”, coordonator științific – prof. P.Chetruș.

În cadrul realizării proiectelor vizate s-a desfășurat o cooperare științifică valoroasă la nivel național și internațional cu diverse instituții.

Cooperări naționale cu: Institutul de Științe ale Educației, Universitatea Pedagogică de Stat „Al.Russo” din Bălți, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, Universitatea Pedagogică de Stat din Tiraspol (cu sediul la Chișinău), colegiile cu profil pedagogic ș.a.

Cooperări internaționale cu: universitățile din Portugalia, Austria, Spania, Franța, Belgia, Olanda, Ucraina și Republica Belarus.

Rezultatele cercetărilor realizate de membrii catedrei au fost valorificate în cadrul conferințelor naționale și internaționale, precum și în publicații.

În anii 2011-2014 în cadrul aceluiași Centru membrii catedrei au cercetat tema „*Reconceptualizarea formării profesionale inițiale și continue a specialiștilor din perspectiva interconexiunii învățământului superior și a mediului economic*”, coordonator – prof. Vl.Guțu. Executorii sunt cadre didactice cu experiență și debutanți, cu grade științifice, precum și masteranzi/doctoranzi.

Scopul cercetării – modelarea conceptuală și strategică a formării inițiale și continue a specialiștilor din perspectiva interconexiunii învățământului superior și a mediului economic.

Ca urmare a acestei cercetări putem remarca atât rezultate teoretice, cât și metodologice și praxiologice.

Au fost organizate, de asemenea, manifestări naționale și internaționale cu participarea membrilor catedrei: conferințe, mese rotunde, simpozioane.

Rezultatele cercetărilor realizate în perioada anilor 2006-2014, au fost prezentate în cca 14 monografii, 16 lucrări didactice, 155 articole științifice în reviste de specialitate din țară, 31 articole științifice în reviste de specialitate din străinătate, 66 articole în alte publicații, 46 articole publicate în culegeri. Acestea au fost expuse de asemenea în teze ale comunicărilor la conferințe științifice naționale și internaționale.

Se poate ușor constata că și studenții, masteranzii, dar și doctoranzii, fiind ghidați de cadrele didactice, anual prezintă comunicări la conferințele științifice organizate cu forțele proprii.

Fiind obișnuiți să lucreze creativ, majoritatea profesorilor de la catedră au elaborat suporturi de curs în Power Point. Mulți din ei au plasat cursurile pe platforma Moodle, ceea ce le permite să întrețină legături strânse cu studenții și să-i evalueze pe parcursul întregului ciclu didactic. De asemenea, au fost modernizate curricula la toate disciplinele specializării. În anul 2009 a fost editată curricula psihopedagogică ce a cuprins disciplinele care se predau în Ciclul I – licență.

E de remarcat și faptul că o atenție sporită catedra acordă studenților care își fac studiile la secția cu frecvență redusă. În scopul eficientizării procesului didactic la învățământul cu frecvență redusă au fost elaborate recomandări metodice privind organizarea propriu-zisă a procesului; este coordonată activitatea „contact direct” și lucrul individual, activitatea de cercetare, evaluare.

Ca structură de forță în formarea psihopedagogică continuă în cadrul Universității de Stat din Moldova, catedra participă activ la realizarea *Modulului psihopedagogic* (profesorul universitar Vl. Guțu, conferențiarul universitar L.Darii, N.Bîrnaz și lectorul superior M.Paiu). Cu sprijinul lor au fost elaborate programe de formare continuă. În cadrul acestui Modul își formează competențele psihopedagogice cadrele didactice de la toate facultățile cu profil pedagogic. De asemenea, membrii catedrei participă și la formarea continuă a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar desfășurat în raioanele republicii, în cadrul Institutului de Științe ale Educației, Centrului Educațional ProDidactica.

În scopul pregătirii cadrelor didactice cu grad științific în cadrul Centrului de Cercetări Științe Educaționale și Socioumanistice funcționează Consiliul Științific Specializat pentru susținerea tezelor de doctorat și Seminarul Științific de Profil. În perioada 2005-2015 patru membri ai catedrei au susținut teze de doctor habilitat în pedagogie (C.Platon, V.Bodrug-Lungu, O.Dandara, V.Goraș-Postică) și șapte – teze de doctor în pedagogie (L.Darii, L.Postan, N.Bîrmaz, V.Lungu, V.Olaru, A.Dabija, V.Pascaru-Goncear).

Pe parcursul a 60 de ani la catedră au activat circa 90 de cadre didactice de bază și circa 20 de cadre didactice angajate prin cumul. Printre acestea: doctori habilitați în pedagogie și psihologie – 7 persoane (Vl.Guțu, C.Platon, N.Silistraru, V.Bodrug-Lungu, O.Dandara, V.Goraș-Postică, J.Racu), precum și 38 doctori în pedagogie și în psihologie.

Managerii ai catedrei în perioada respectivă au fost:

1988-1996	<i>Pavel SÎRBU</i>
1996-1997	<i>Nicolae SILISTRARU</i>
1997-2001	<i>Carolina PLATON</i>
2001-2008	<i>Vladimir GUȚU</i>
2008-2010	<i>Otilia DANDARA</i>
2010-2011	<i>Viorica GORAȘ-POSTICĂ</i>
2012-prezent	<i>Maia ȘEVCIUC</i>

În temei, în ultimele decenii șefii de catedră își remodelează permanent stilul de lucru, așa cum o cere noul Cod al Educației.

În încheiere menționăm că de-a lungul istoriei de 60 de ani la Catedra Științe ale Educației s-au format tradiții actuale și astăzi. Cadrele didactice sunt preocupate, pe de o parte, de unele probleme de învățământ din ciclul liceal (elaborarea curriculumului de liceu, a recomandărilor practice pentru aplicarea curriculumului, elaborarea manualelor școlare etc.); pe de altă parte, dezvoltarea didacticii universitare este obiectivul-cheie al cadrelor didactice.

Cadrele didactice au de realizat următoarele obiective:

- ✓ *pregătirea unor specialiști competenți, capabili să se integreze cât mai repede pe piața muncii;*
- ✓ *cultivarea unor calități morale tinerilor universitari, ca: onoarea, onestitatea, simțul datoriei, înțelegerea reciprocă, toleranța etc.;*
- ✓ *modernizarea în continuare a curricula universitară în concordanță cu cerințele pieței muncii;*
- ✓ *utilizarea în procesul didactic a tehnologiilor moderne;*
- ✓ *intensificarea dezvoltării relațiilor cadru didactic–student în direcția dezvoltării independenței ultimilor.*

Bibliografie:

1. Arhiva Națională, f.3186, on.1, ed.xp.228.
2. Arhiva Națională, f.3186, on.1, ed.xp.251.
3. COZMA, V. *Academicianul Ion Mahu*. Chișinău: CEP USM, 1999.
4. MAHU, I. *Baraboiul – școală făuritoare de personalități*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2007.
5. POPRUJNAIA, P. *Universitatea de Stat din Chișinău*. Schiță istorică. Chișinău: Știința, 1974.

Prezentat la 13.10.2015